

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 11 czerwca 2002 r.

35584

RPO-408240-XI/02/AN

Pani Anna Bańkowska
Przewodnicząca Komisji Polityki
Społecznej i Rodziny
Sejm RP

Szanowna Pani Przewodnicząca,

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich zgłosiła się interesantka w sprawie braku możliwości otrzymywania alimentów z funduszu alimentacyjnego na dziecko, którego ojciec jest nieznany ze względu na nie wykrycie sprawcy zgwałcenia matki. Zainteresowana jest matką 10 - letniego syna. Od momentu urodzenia dziecka petentka pozostaje bez pracy, gdyż syn z uwagi na liczne schorzenia wymaga stałej, bezpośredniej opieki. Zainteresowana utrzymuje się z zasiłku i dodatku pielęgnacyjnego na dziecko wypłacanych przez ośrodek pomocy społecznej. Pieniądze te nie wystarczają jej na utrzymanie. Znaczne kwoty pochłaniają wydatki na leki syna, sama zainteresowana jest również osobą z licznymi schorzeniami wymagającymi stałego przyjmowania leków. Zainteresowana objęta jest także opieką ze strony swojej parafii. Petentka chciałaby aby mogła otrzymywać alimenty na dziecko, przy czym podkreśla, że nie z jej winy niemożliwe jest ustalenie pochodzenia dziecka od ojca i prosi Rzecznika o rozważenie możliwości podjęcia działań mających na celu zabezpieczenie finansowe dzieci, które jak jej syn są „ofiarami” gwałtu.

Pragnę zwrócić uwagę, iż w istniejącym stanie prawnym możliwe jest realizowanie wypłaty świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego, gdy brak jest osoby zobowiązanej do alimentacji. Umożliwia to wprowadzony z dniem 1 stycznia 2000 r. art. 12 § 2 ustawy o funduszu alimentacyjnym (tj. Dz. U. z 1991 r., Nr 45, poz. 200 ze zm.). W szczególnej, określonej w nim sytuacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych odstępuje od

wydania decyzji o zaprzestaniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego mimo wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wskutek śmierci osoby zobowiązanej do alimentów, jeżeli osobie dotychczas uprawnionej do alimentów nie przysługuje renta rodzinna, stałe świadczenie z opieki społecznej lub inna stała pomoc. Wprowadzona z dniem 1 stycznia 2000 r. zmiana umożliwiła zatem objęcie pomocą dzieci pozostających - po śmierci zobowiązanego do ich alimentacji rodzica (i w sytuacji, gdy drugi z rodziców nie jest w stanie zapewnić im warunków bytowych na godziwym poziomie) - bez stałego zabezpieczenia finansowego.

W tym stanie rzeczy, pod rozagę Państwa Posłów poddać pragnę zasadność rozszerzenia pomocy finansowej dla grupy dzieci pozostających w trudnej sytuacji wskutek niewykrycia sprawcy gwałtu i niemożności ustalenia pochodzenia dziecka od ojca a tym samym - osoby zobowiązanej do alimentacji.

Za podjęciem działań legislacyjnych przemawiają konstytucyjne gwarancje szczególnej troski i opieki państwa zarówno wobec rodzin niepełnych (art. 71 ust. 1) jak i dzieci (art. 72 ust. 1 zd. 1).

Otwartą kwestią jest natomiast określenie w ramach jakiego systemu podjęte zostanie działanie na rzecz dzieci (ofiar gwałtu) pozostających bez stałego zabezpieczenia finansowego - w oparciu o przepisy dotyczące systemu alimentacyjnego, czy też poprzez odrębne, obligatoryjne świadczenie pomocy społecznej.

Będę zobowiązany za rozważenie problemu i podjęcie stosownych działań.

Z wyrazami szacunku

/-/